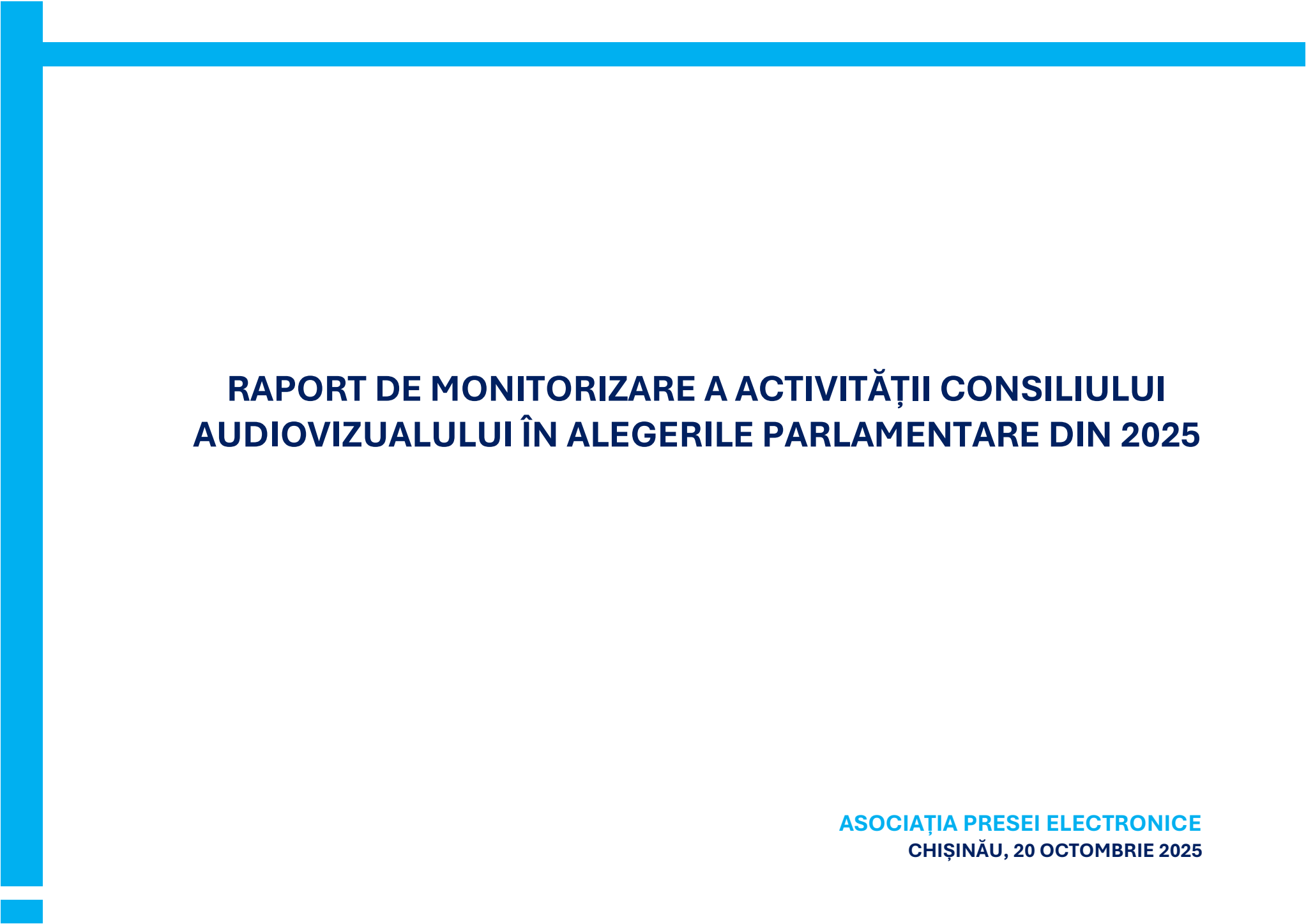

RAPORT DE MONITORIZARE A ACTIVITĂȚII CONSILIULUI AUDIOVIZUALULUI ÎN ALEGERILE PARLAMENTARE DIN 2025

ASOCIAȚIA PRESEI ELECTRONICE
CHIȘINĂU, 20 OCTOMBRIE 2025

Raport de monitorizare a activității Consiliului Audiovizualului în alegerile parlamentare 2025

Prezentul raport este întocmit în temeiul *Metodologiei de monitorizare a Consiliului Audiovizualului în alegeri* (Anexa 1), elaborată în acest scop de Asociația Presei Electronice.

Listă abrevieri

APEL – Asociația Presei Electronice

CA – Consiliul Audiovizualului

CEC – Comisia Electorală Centrală

CSMA – Codul serviciilor media audiovizuale

FSM – furnizor de servicii media

GRT – Gagauziya Radio Televizionu

RM – Republica Moldova

SMA – serviciu media audiovizual

TRM – Teleradio Moldova

REPERE METODOLOGICE

Scopul monitorizării: a determina modul în care Consiliul Audiovizualului (CA) își onorează obligațiile în alegeri, obligații prevăzute de CSMA, dar și de Codul electoral și, în funcție de rezultatele monitorizării, a formula recomandări

Obiectul monitorizării: activitatea CA în alegeri

Subiectul monitorizării: ședințele CA care au pe agendă subiecte referitoare la orice aspect al procesului electoral

Perioada monitorizării: 14 iulie – 10 octombrie 2025

Indicatori ai metodologiei: cantitativi și calitativi

Indicatori cantitativi: număr ședințe, subiecte, rapoarte, dezbateri, decizii, inițiative cu caracter electoral

Indicatori calitativi: calitate rapoarte, calitate dezbateri, calitate decizii, nivel de transparență, calitate inițiative

Fișa de monitorizare: cuprinde lista de indicatori cantitativi/calitativi, calificativele și codurile pentru calificative, cărora le corespunde o anumită valoare numerică (punctaj) atribuită de monitor fiecărui subiect electoral; valori numerice sunt acordate doar indicatorilor calitativi și inițiativelor.

Colectare date: datele sunt colectate pentru întreaga perioadă de monitorizare, de la prima ședință a CA în care sunt examinate subiecte cu caracter electoral și ultima ședință a CA la care a fost audiat raportul final privind reflectarea alegerilor.

Obținerea datelor cantitative: este sumat punctajul acordat de monitor fiecărui subiect monitorizat conform indicatorilor cantitativi din Fișă; subiect monitorizat înseamnă orice chestiune de pe agendă sau inclusă, suplimentar, pe agendă, supusă, de regulă, dezbaterii în ședință, și care finalizează cu o decizie.

Interpretarea datelor cantitative:

Datele cantitative sunt analizate în mod particular, separat de punctajul acumulat de indicatorii calitativi, pentru a trage concluzii.

Obținerea datelor calitative: este sumat punctajul acordat de monitor fiecărui subiect monitorizat, conform indicatorilor calitativi din Fișă. Monitorul acordă calificative indicatorilor calitativi, pe trei trepte de apreciere: 6-10 puncte; 1-5 puncte; 0 puncte. În cazul unora dintre indicatori sunt prevăzute depunctări. Astfel, fiecare indicator poate acumula maxim 10 puncte, iar fiecare subiect monitorizat poate întruni cel mult 40 de puncte. Pentru a determina indicele de calitate, punctajul total este împărțit la numărul de subiecte monitorizate. În numărul de subiecte monitorizate nu sunt incluse inițiativele. Totuși, pentru că inițiativele sunt importante, le sunt atribuite puncte, plusate la punctajul general. Sunt luate în calcul inițiativele relevante pentru obiectul monitorizării și acceptate prin decizii ale CA. Cu titlu de excepție, pot fi luate în calcul și alte inițiative, care nu sunt aprobate prin decizii, dar care au relevanță pentru perioada alegerilor.

Interpretarea datelor calitative:

< 10 puncte	– activitatea este inacceptabilă
≥ 10 – < 20 de puncte	– activitatea este defectuoasă
≥ 20 – < 30 de puncte	– activitatea este acceptabilă
≥ 30 – < 35 de puncte	– activitatea este bună
≥ 35 – ≤ 40 de puncte	– activitatea este foarte bună

1. CONTEXT

În data de 16 aprilie 2025, Parlamentul a stabilit că alegerile parlamentare vor fi organizate la 28 septembrie 2025.

Potrivit legislației, alegerile parlamentare se desfășoară în cel mult trei luni de la expirarea sau dizolvarea Parlamentului precedent, iar data alegerilor se stabilește cu cel puțin 70 de zile înainte de ziua alegerilor, prin hotărâre de Parlament.

Conform Codului Electoral nr. 322/2022, perioada electorală este definită *„perioada cuprinsă între ziua intrării în vigoare a actului cu privire la stabilirea datei scrutinului și ziua în care rezultatele alegerilor sunt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 120 de zile. Data începerii perioadei electorale se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale”*. La 18 iunie 2025, în Hotărârea CEC nr.3601 cu privire la aprobarea Programului calendaristic pentru realizarea acțiunilor de organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 este stabilită data de 14 iulie 2025 ca fiind data de la care începe perioada electorală pentru scrutinul legislativ.

Ulterior, la data de 4 iulie 2025, CEC a aprobat o serie de modificări la Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, ținând cont de experiența de reflectare a alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 2024, majoritatea amendamentelor fiind propuse de societatea civilă, în particular de către experții de la Asociația Presei Electronice (APEL).

Ca și la alegerile precedente, Consiliul Audiovizualului (CA) – autoritatea de reglementare din domeniu – a acționat în sprijinul furnizorilor de servicii media (FSM), din timp, prin expedierea către aceștia a unei notificări la data de 7 iulie (scrisoarea nr. 1080) prin care li se comunică despre faptul că în primele șapte zile ale perioadei electoral urmează să depună la CA o Declarație privind mediatizarea alegerilor sau o notificare de nereflectare a acestora. La fel, în scrisoare este anexat formularul Declarației ce trebuie completat conform modelului aprobat prin Decizia CA nr.241/2023.

Pe 14 iulie 2025, CA le amintește FSM într-un [comunicat de presă](#) postat pe 14 iulie 2025 pe pagina web oficială că începe perioada electorală. Textul comunicatului oferă linkuri active pentru a accesa modelul Declarației politicii editoriale și cele mai recente modificări ale Regulamentului CEC privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media.

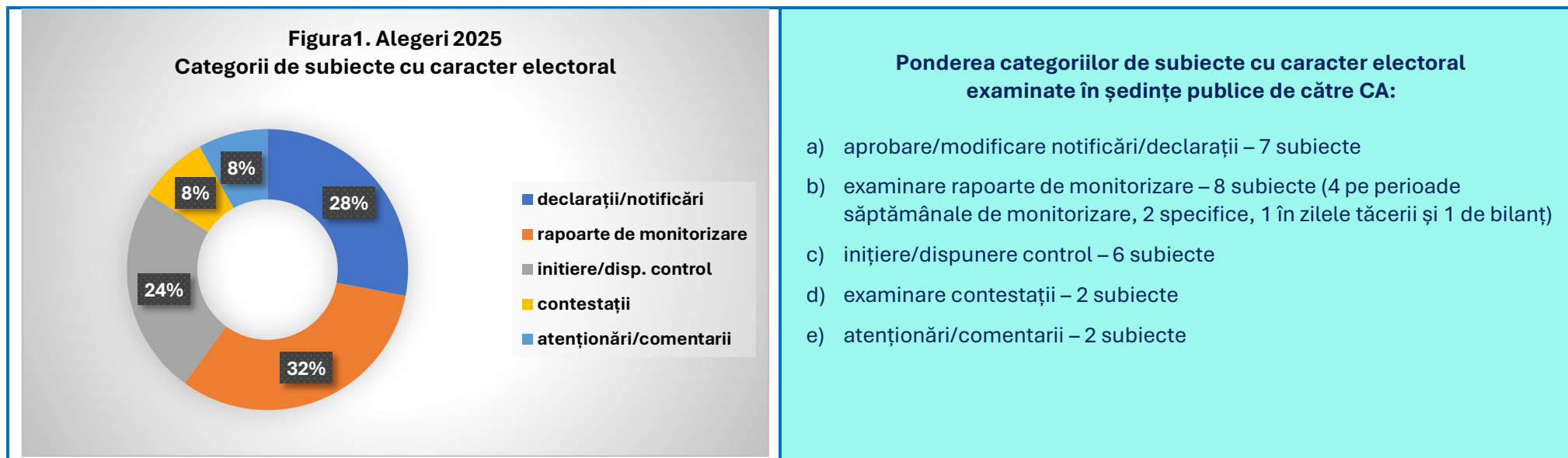
Prin urmare, autoritatea de reglementare a domeniului a întreprins toți pașii necesari pentru a intra bine pregătită în perioada și campaniile electorale pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025.

2. DATE GENERALE CANTITATIVE

În perioada 14 iulie – 10 octombrie 2025, au fost monitorizate 15 ședințe ale CA (cu trei mai puțin decât la alegerile și referendumul din 2024), agenda cărora a inclus subiecte cu caracter electoral, inclusiv 2 ședințe în luna iulie, 4 ședințe în luna august, 6 ședințe în luna septembrie și 3 ședințe în luna octombrie.

Prima ședință monitorizată a fost cea din 23 iulie 2025 când au fost examinate notificările FSM privind nereflectarea alegerilor parlamentare, iar ultima – în data de 10 octombrie 2025 când a fost examinat și prezentat public raportul final de monitorizare a modului în care serviciile media audiovizuale au reflectat alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, la două săptămâni de la ziua scrutinului, termen care este conform cu cerințele legislației electorale.

În cele 15 ședințe, membrii CA au examinat 25 de subiecte cu caracter electoral legate de alegerile parlamentare. Analiza subiectelor monitorizate a arătat că acestea pot fi convențional împărțite în patru categorii: a) aprobarea/modificarea declarațiilor privind politica editorială; b) examinarea rapoartelor de monitorizare, a rezultatelor unor controale specifice, precum și a rapoartelor de bilanț; c) inițierea/dispunerea controlului respectării prevederilor legislației electorale și audiovizuale de către FSM care reflectă alegerile; d) examinarea contestațiilor depuse de către concurenții electorali (a se vedea Figura 1).

De notat că ponderea categoriei subiectelor ce vizează aprobarea sau modificarea notificărilor/declarațiilor (28%) este la nivel comparabil cu scrutinele din 2024 (29%), deși CA și partenerii săi din rândul societății civile au organizat mai multe mese rotunde în care au explicat rigorile legale la completarea acestora.

În cele 15 ședințe au fost înaintate 8 inițiative oportune privind dispunerea unor controale de profil, pe aspecte direct legate de alegeri, dar au fost prezentate și unele comentarii, atenționări. În șase cazuri din cele opt, au fost adoptate decizii. În total pe marginea celor 25 de subiecte cu caracter electoral examinate în ședință au fost aprobate 23 de decizii. Rapoarte au fost la 17 subiecte, iar dezbateri – la 14 subiecte (a se vedea Tabelul 1).

Tabelul 1

Nr.	Data	Decizie	Subiecte cu caracter electoral examinate	rap.	dezb.	decizii	Iniț.
1	23.iul	149	Cu privire la examinarea notificărilor privind neparticiparea la reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025.	1	1	1	
2	30.iul	152	Cu privire la examinarea declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025	1	1	1	
3	06.aug	159	Cu privire la examinarea declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025	1	1	1	
4	13.aug	163	Cu privire la examinarea declarației „Jevise SRL (Agro TV) privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor și a notificării privind neparticiparea la reflectarea alegerilor a FSM IPSTV „Viziunea Liberă” (Global 24)	1		1	
5	20.aug	172	1. Cu privire la dispunerea controlului furnizorilor de servicii media audiovizuale de televiziune care au declarat că vor reflecta alegerile (Diverse)			1	1
6		FD	2. Cu privire la atenționarea furnizorilor de servicii media de a respecta prevederile legale (Diverse)				1
7	22.aug	173	1. Cu privire la examinarea modificărilor la declarațiile privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor ale FSM „A.VideoContent” SRL (Cinema 1) și „Media Production TV” SRL (7TV)	1	1	1	
8		174	2. Cu privire la anularea Deciziei nr. 172 din 20 august 2025 cu privire la dispunerea controlului FSM de televiziune care au declarat că vor reflecta alegerile (Diverse)			1	1
9		175	3. Cu privire la dispunerea controlului respectării legislației electorale de către FSM de televiziune care au depus declarații privind reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 (Diverse)			1	1
10	03.sept	FD	1. Comentariu din partea membrului Consiliului Audiovizualului Vasile BOTNARU privind Raportul nr. 2 „Misiunea de observare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025” a „PromoLex”. (Diverse)				1
11		178	2. Cu privire la dispunerea controlului respectării prevederilor art. 13 din CSMA în cadrul transmisiunii în direct, în data de 27 august 2025, a programului festiv dedicat Zilei Independenței a Rep. Moldova (de la „GăgăuziaLand”), pusă la dispoziție de către SMA neliniar „GRT” (Diverse)			1	1
12	10.sept	180	1. Cu privire la examinarea Raportului cu referire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 (29 august – 4 septembrie 2025)	1	1	1	
13		183	2. Cu privire la examinarea modificării declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 a furnizorului de servicii media „JEVISE” SRL	1		1	
14	15.sept	189	1. Cu privire la examinarea sesizării depuse de Alexei Paniș	1	1	1	
15		190	Cu privire la examinarea modificărilor declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 ale FSM IP Compania „Teleradio-Moldova” și Cooperativa „Molodosti”.	1		1	
16		191	3. Cu privire la dispunerea controlului furnizorilor de servicii media SC „URANIA FM” SRL și „HONESTAS” SRL prin prisma art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022			1	1
17	18.sept	192	1. Cu privire la examinarea Raportului cu referire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor din 2025 (perioada monitorizată 05-11 septembrie 2025)	1	1	1	
18		193	2. Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 178 din 03 septembrie 2025	1	1	1	
19	22.sept	194	Cu privire la examinarea sesizărilor (3) depuse de Alexei Paniș	1	1	1	
20	25.sept	195	Cu privire la examinarea Raportului cu referire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 (perioada monitorizată 12-18 septembrie 2025)	1	1	1	
21	01.oct	198	1. Cu privire la examinarea Raportului de monitorizare a zilelor de sâmbătă și duminică (27-28 septembrie 2025), când agitația electorală este interzisă	1	1	1	
22		199	2. Cu privire la dispunerea controlului FSM ÎCS „Reforma Art” SRL prin prisma prevederilor CSMA și ale Regulamentului privind conținuturile audiovizuale referitoare la protecția minorilor			1	1
23	03.oct	200	1. Cu privire la examinarea Raportului cu referire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor parlamentare (perioada monitorizată 19-26 septembrie 2025)	1	1	1	
24		201	2. Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 191 din 15 septembrie 2025	1	1	1	
25	10.oct	204	Cu privire la examinarea Raportului final privind modul de reflectare a alegerilor din 28 septembrie 2025	1	1	1	
Total				17	14	23	8

3. ANALIZA INDICATORILOR DE CALITATE

Monitorizarea activității CA în alegerile din 2025 a fost efectuată de către trei experți în temeiul metodologiei APEL, astfel că fiecare subiect poate acumula cel mult 30 de puncte la fiecare din cei patru indicatori calitativi prevăzuți: calitatea rapoartelor, calitatea dezbaterilor, calitatea deciziilor și nivelul de transparență. La fel, se procedează și la punctarea inițiativelor. Un tablou general al punctajului acordat celor patru indicatori de calitate și inițiativelor este prezentat în Tabelul 2.

Tabelul 2

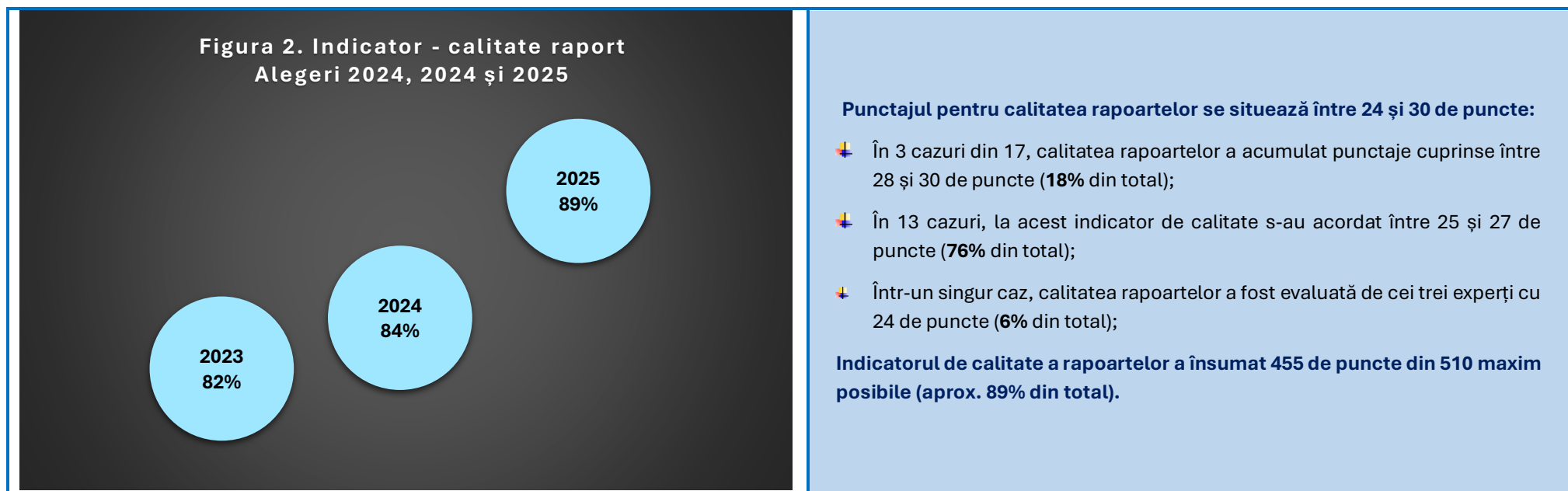
Nr. șed.	Data ședinței	Nr. decizie	Subiecte cu caracter electoral examinate	calitate raport				calitate dezbateri				calitate decizii				transparență				inițiative				
				cp	pcp	icp	pct	ct	pct	lp	dct	pct	cf	pcf	ncf	pct	tr	ptr	ntr	pct	op	pop	iop	pct
1	23.iul	149	Cu privire la examinarea notificărilor privind neparticiparea la reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025.	1			24	1				22	1			28	1			30				
2	30.iul	152	Cu privire la examinarea declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025	1			27	1				23	1			27	1			30				
3	06.aug	159	Cu privire la examinarea declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025	1			27	1				24	1			28	1			30				
4	13.aug	163	Cu privire la examinarea declarației „Jevise SRL (Agro TV) privind politica edit. pentru reflect. alegerilor și a notificării privind nepart. la reflect. alegerilor a IPSTV „Viziunea Liberă” (Global 24)	1			27			x		n/a	1			29	1			30				
5	20.aug	172	1. Cu privire la dispunerea controlului furnizorilor de servicii media audiovizuale de televiziune care au declarat că vor reflecta alegerile (Diverse)																	1			30	
		FD	2. Cu privire la atenționarea furnizorilor de servicii media de a respecta prevederile legale (Diverse)																	1			30	
6	22.aug	173	1. Cu privire la examinarea modificărilor la declarațiile privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor ale FSM „A.VideoContent” SRL (Cinema 1) și „Media Production TV” SRL (7TV)	1			26	1				23	1			26	1			30				
		174	2. Cu privire la anularea Deciziei nr. 172 din 20 august 2025 cu privire la dispunerea controlului FSM de televiziune care au declarat că vor reflecta alegerile (Diverse)																	1			30	
		175	3. Cu privire la dispunerea controlului respectării legislației electorale de către FSM de televiziune care au depus declarații privind reflectarea alegerilor parlam. din 28 septembrie 2025 (Diverse)																	1			30	
7	03.sept	FD	1. Comentariu din partea membrului Consiliului Audiovizualului Vasile BOTNARU privind Raportul nr. 2 „Misiunea de observare a alegerilor parlam. din 28 septembrie 2025” a „PromoLex”. (Diverse)																	1			27	
		178	2. Cu privire la dispunerea controlului respectării prevederilor art. 13 din CSMA în cadrul transmisiunii în direct, în data de 27 august 2025, a programului festiv dedicat Zilei Independenței a Rep. Moldova (de la „GăgăuziaLand”), pusă la dispoziție de către SMA neliniar „GRT” (Diverse)																	1			30	
8	10.sept	180	1. Cu privire la examinarea Raportului cu referire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 (29 august – 4 septembrie 2025)	1			25	1				22	1			29	1			30				
		183	2. Cu privire la examinarea modificării declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 a furnizorului de servicii media „JEVISE” SRL	1			27			x		n/a	1			30	1			30				
9	15.sept	189	1. Cu privire la examinarea sesizării depuse de Alexei Paniș	1			28	1				27	1			30	1			30				

		190	Cu privire la examinarea modificărilor declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlam. din 2025 ale FSM IP Compania „Teleradio-Moldova” și Cooperativa „Molodosti”.	1		28			x		n/a	1			30	1		30						
		191	3. Cu privire la dispunerea controlului furnizorilor de servicii media SC „URANIA FM” SRL și „HONESTAS” SRL prin prisma art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022																1			30		
10	18.sept	192	1. Cu privire la examinarea Raportului cu referire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor din 2025 (perioada monitorizată 05-11 septembrie 2025)	1		27	1				25	1			28	1		30						
		193	2. Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 178 din 03 septembrie 2025	1		27	1				27	1			29	1		30						
11	22.sept	194	Cu privire la examinarea sesizărilor (3) depuse de Alexei Paniș	1		30	1				26	1			30	1		30						
12	25.sept	195	Cu privire la examinarea Raportului cu referire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025 (perioada monitorizată 12-18 septembrie 2025)	1		26	1				26	1			28	1		30						
13	01.oct	198	1. Cu privire la examinarea Raportului de monitorizare a zilelor de sâmbătă și duminică (27-28 septembrie 2025), când agitația electorală este interzisă	1		25	1				25	1			25	1		30						
		199	2. Cu privire la dispunerea controlului FSM ÎCS „Reforma Art” SRL prin prisma prevederilor CSMA și ale Regulamentului privind conținuturile audiovizuale referitoare la protecția minorilor																1			30		
14	03.oct	200	1. Cu privire la examinarea Raportului cu referire la rezultatele controlului privind modul de reflectare a alegerilor parlamentare (perioada monitorizată 19-26 septembrie 2025)	1		27	1				24	1			28	1		30						
		201	2. Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 191 din 15 septembrie 2025	1		27	1				27	1			30	1		30						
15	10.oct	204	Cu privire la examinarea Raportului final privind modul de reflectare a alegerilor din 28.09.2025	1		27	1				24	1			28	1		30						
	16.oct	FD	Atenționarea Adunării Populare a Găgăuziei, fondatorul FSM public regional, asupra derapajelor înregistrate de GRT în campania electorală																1			30		
	14.iul	FD	Lansarea Centrului comun de consultanță electorală CA-APEL																1			30		
	15.aug	FD	Punerea la dispoziția FSM a Liniilor directe pentru reflectarea alegerilor elaborate de BBC/CJI																1			30		
	29.aug	FD	Apelul CA pentru un climat de legalitate, integritate și corectitudine în campania electorală																1			30		
	**	FD	#CA #explică Explicații privind noțiuni și reguli referitoare la comportamentul FSM în alegeri (pe durata perioadei electorale)																1			30		
Calificative indicatori punctaj indicatori				17	0	0	455	14	0	0	0	345	17	0	0	483	17	0	0	510	13	0	0	387
Valorificare punctaj indicatori				89%				82%				95%				100%				99%				
Punctaj general				2180																				

Cel mai mare punctaj a fost acordat indicatorului ‘nivelul de transparență’ (510 puncte), iar cel mai mic – indicatorului ‘calitatea dezbaterii’ (345 puncte). Oarecum, previzibil, în condițiile în care au existat dezbateri în doar 14 subiecte discutate, conform agendei CA. Punctajul general acumulat pe cele patru categorii de indicatori, la care se adaugă ‘inițiativele’ a însumat 2180 de puncte din maxim 2340 posibile, ceea ce constituie o valorificare de circa 93%, în creștere cu 5 puncte procentuale față de indicatorul similar din cadrul monitorizării din 2024.

3.1. Calitatea rapoartelor

Toate cele 17 rapoarte pe marginea subiectelor cu caracter electoral examinate în ședințele CA au întrunit calificativul ”complet”, nefiind atestat niciun raport care să fie calificat ca fiind „parțial” sau „incomplet”. Indicatorul de calitate a rapoartelor a crescut cu 5% față de anul 2024 și cu 7% față de 2023 (a se vedea Figura 2).

Toate rapoartele prezentate la cele 17 chestiuni de pe agendă monitorizate au conținut informație suficientă pentru ca subiectele respective să poată fi dezbătute și prin urmare ca membrii CA să poată lua decizii pe marginea lor. Datele și informațiile prezentate în rapoarte au fost în mare parte exacte și complete, fără să fie nevoie de întrebări de precizare sau dacă au fost, s-au dat răspunsuri clare pentru ca membrii să ia decizii întemeiate.

Au fost atestate, totuși, câteva cazuri când rapoartele puteau fi de o calitate mai bună. Și aici ne referim în special, la cele care au vizat aprobarea notificărilor de neparticipare și a declarațiilor privind politica editorială în alegeri, care au fost examinate în primele ședințe ale CA din luna iulie 2025. De notat faptul că la ședința din 23 iulie 2025, membrii CA au decis amânarea examinării notificării depuse de furnizorul de servicii media „NAVINFO” SRL, fondator al serviciului de televiziune „Privesc.Eu TV”, în vederea clarificării opțiunii acestuia de participare sau neparticipare la reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025, inclusiv, în contextul conținutului audiovizual difuzat de acesta.

În ședința din 30 iulie, membrii CA au aprobat 15 declarații privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie curent, depuse de FSM care și-au anunțat intenția de a reflecta campania electorală: 9 posturi TV și 6 posturi de radio. În același timp, CA a respins declarațiile a 13 posturi TV și 8 posturi Radio din cauza neconformităților în completarea documentului.

În aceeași ședință, președinta CA, Liliana Vițu-Eșanu a comentat: *„După un eveniment organizat împreună cu CEC (...) am mai organizat un alt eveniment împreună cu partenerii din societatea civilă de la APEL, tot cu furnizorii de servicii media, tot pe marginea întocmirii declarațiilor. În plus, APEL, în comun cu CA, au creat și un Centru de consultanță care stă la dispoziția tuturor furnizorilor de servicii media, în special, prilejuit pe completarea declarațiilor de către furnizorii de servicii media. Deci, chiar cred că din partea autorităților care administrează acest proces, și CEC, și CA, a fost o maximă deschidere și comunicare cu furnizorii pe acest subiect”.*

Ca și la precedentele alegeri, au existat multe cazuri de solicitare a modificărilor, iar acceptarea de către CA a acestora echivalează cu corectarea propriilor decizii. În plus, examinarea acestora pe parcursul a mai multor ședințe a CA a pus o presiune suplimentară pe echipa aparatului CA.

Revenind la rapoartele pe marginea subiectelor care au vizat aprobarea declarațiilor, trebuie să precizăm că în Electorala 2025 acestea au fost de o calitate mai bună în raport cu precedentele două cicluri electorale.

De asemenea, rapoartele de monitorizare și de control au fost în general bine structurate și mult îmbunătățite față de perioada alegerilor de anul trecut. Este de apreciat și practica bună de solicitare a răspunsurilor FSM la rapoartele de control în care s-au constatat abateri, precum și posibilitatea pe care o au reprezentanții FSM de a interveni în direct în timpul ședințelor CA.

Monitorizarea programelor electorale s-a făcut în baza Metodologiei aprobate de CA. Pozițiile monitorizate:

- 1) *Reflectarea campaniei electorale;*
- 2) *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral;*
- 3) *Reflectarea concurenților electorali;*
- 4) *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual;*
- 5) *Asigurarea echilibrului de gen;* 6) *Relevanța temelor abordate;*
- 7) *Atitudine autor;*
- 8) *Accesibilitate;*
- 9) *Conformitatea cerințelor legale (lipsa/prezența genericului).*

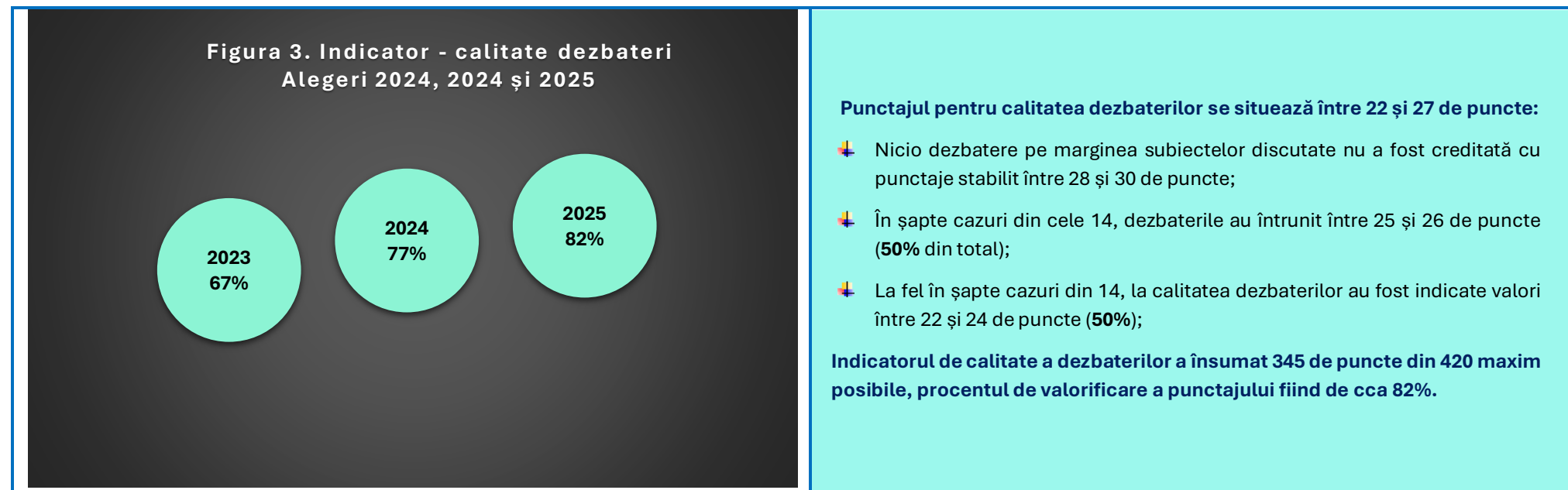
Aceste poziții sunt în conformitate cu prevederile metodologiei aprobate. Totuși, credem că ar fi fost necesar de inclus suplimentar contextul (pozitiv, negativ, neutru) de mediatizare a actorilor politici, mai ales că acest indicator este prevăzut în metodologia citată.

Acest lucru este important, având în vedere tendința unor instituții media partizane de a omite difuzarea știrilor în care concurenții pe care îi susțin sunt plasați în context negativ, pe de o parte, iar pe de alta, dau din abundență știri în care aceștia arată bine. Și fac invers în cazul actorilor politici ai oponenților.

De exemplu, Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului – Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) utilizează o metodologie specifică pentru a evalua acoperirea mediatică a campaniei electorale din punct de vedere cantitativ și calitativ. Analiza urmărește atât timpul de antenă în audiovizual și spațiul în presa tipărită dedicată fiecărui concurent, cât și dacă acoperirea mediatică este pozitivă, negativă sau neutră.

3.2. Calitatea dezbaterilor

Pe marginea celor 17 de subiecte cu caracter electoral examinate în ședințele CA, în trei cazuri nu au existat dezbateri (18% din total). În toate cele 14 cazuri în care au fost discuții pe marginea subiectelor examinate, dezbaterile au fost calificate de către monitori drept „constructive” (100% din total). Monitorii nu au catalogat nicio dezbatere ca fiind „parțial constructivă” sau „distructivă”. Calitatea dezbaterilor a evoluat de la 67% în 2023 la 82% în 2025 ceea ce constituie un salt de 15 puncte procentuale (a se vedea Figura 3).

După cum putem observa, indicatorul de calitate a dezbaterilor din ședințele publice ale CA a întrunit cel mai redus punctaj în comparație cu ceilalți indicatori, nu doar ca valoare numerică și ca procent de valorificare a potențialului, confirmând tendința de la precedentele două campanii electorale din 2023 și 2024. Cu toate acestea, indicatorul de calitate a înregistrat o creștere de 15 puncte procentuale în raport cu anul 2023. Una dintre explicații ar fi că în 2025 toate dezbaterile au fost considerate constructive deși unele dintre acestea au fost la limita de a fi calificate drept „parțial constructive”.

De exemplu, în cadrul dezbaterii de la ședința din 30 iulie când s-a examinat aprobarea declarațiilor privind politica editorială, o parte însemnată de timp a fost irosită cu întrebări și unele comentarii ale unor membri CA referitor la neparticiparea în alegeri a canalului Premiera TV deși notificarea privind neparticiparea acestui post TV fusese aprobată în ședința din 23 iulie 2025. Reprezentantul FSM a răspuns că acest canal are profil distractiv și că alt canal al aceluiași furnizor – Next TV – va reflecta campania. A urmat comentariul unuia dintre membrii CA: „Vă atrag atenția că este greșită această atitudine. Cei care fac televiziune sau radio de distracție ca și cum n-au nicio responsabilitate pentru educația electorală, pentru rezultatele alegerilor ș.a.m.d. Aceasta este greșit fundamental. Dvs. trimiteți copiii la școală, unde lor li se spune și despre educație politică, și socială etc. Și actorii noștri tot ajung să facă concerte electorale, chiar dacă meseria lor este de artiști. Deci, acest argument eu în principiu nu îl accept”.

Vom nota faptul că au existat mai multe cazuri când unii membri CA au făcut exces de meditații și improvizații la subiectele de pe agenda ședinței până la formularea întrebării, neprețuind timpul colegilor și cel al invitaților.

De exemplu, la o altă ședință, un membru CA întreabă reprezentanții aparatului CA responsabili de monitorizare de ce subiectul „*Detalii despre extrădarea lui Plahotniuc*” de la un post TV este irrelevant contextului electoral, iar răspunsul a fost clar și anume că „reflectarea nu a vizat procesele electorale”.

Totodată, unii membrii CA își permit să intervină către reprezentanții serviciului de monitorizare cu întrebări de felul: „*În rubrica despre informarea electorală este o ierarhie a încălcărilor, unde la final este atitudinea părtinitoare a moderatorilor. Considerați că aceasta este cea mai înofensivă abatere, că o puneți la final sau ordinea în care sunt prezentate nu contează? Din punctul meu de vedere, anume aceasta este cea mai gravă abatere*”.

Nu mai vorbim despre faptul că asemenea comentarii făcute în ședințe publice pun la îndoială corectitudinea datelor prezentate în raportul de monitorizare și competența monitorilor și superiorilor acestora.

Alt caz, la examinarea unui raport de monitorizare pe perioada unei săptămâni auzim următorul comentariu de la un membru CA: „*Analizând diagramele care reflectă frecvența și timpul alocat concurenților electorali, vedem că acești stâlpi, care se evidențiază, diferă de la un furnizor de servicii media la altul. Se observă clar că cei mai înalți stâlpi sunt la Blocul Electoral Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Inima și Viitorul Moldovei, Blocul Electoral Alternativa și la Partidul Acțiune și Solidaritate, stâlpi care domină în diagrame. Atunci când analizăm comparativ acești concurenți electorali, PAS este un partid, dar BEP este format din 4 partide politice. Aceste valori reflectate în diagrame, indiferent dacă sunt pozitive sau negative, este o atitudine părtinitoare a acestor furnizori de servicii media prin faptul că îndreaptă atenția spectatorului, viitorului alegător, anume spre acești concurenți electorali?*”.

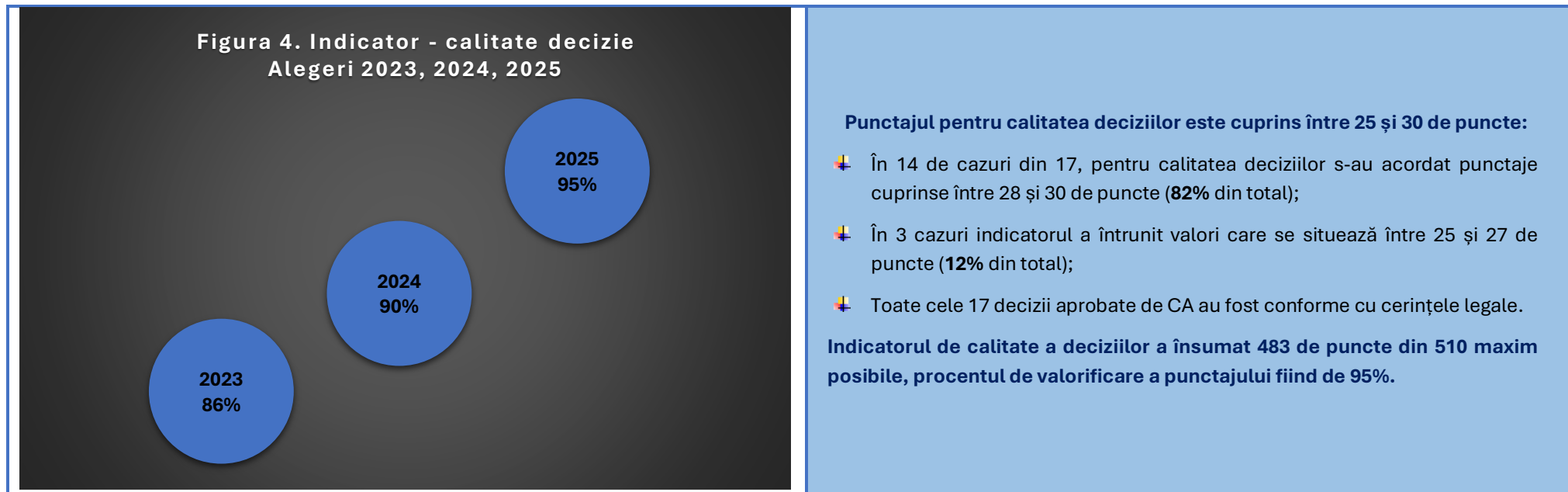
Un alt exemplu e de la ședința în care s-a examinat raportul de monitorizare a zilelor tăcerii (27 și 28 septembrie) când agitația electorală este interzisă. După prezentarea raportului pe toate pozițiile de monitorizare un membru CA a adresat reprezentantului Direcției Control Servicii Media Audiovizuale (DCSMA) o întrebare care ridică ... semne de întrebare: „*Cum considerați dvs., care este cel mai bun furnizor de servicii media, conform acestor rezultate, după criterii?*”.

Dezbaterile de asemenea manieră pot deturna discuțiile de la esență, pot conduce la decizii injuste, pot induce în eroare publicul, inclusiv FSM.

Calitatea dezbaterilor la CA este o problemă ce iese la suprafață într-o multitudine de situații care consumă timp, efort și nervi în zadar și asta se observă din afară pentru că ședințele sunt publice. Desigur, dezbaterile nu sunt obligatorii și nici necesare de fiecare dată, probabil, în cazul în care subiectul examinat se referă la o modificare minoră a declarației unui FSM, la care nimeni nu are întrebări și nici de făcut comentarii, cu condiția că previzibil se va vota în unanimitate.

3.3. Calitatea deciziilor

CA a adoptat în perioada monitorizată 17 decizii pe marginea subiectelor cu caracter electoral care au fost incluse pe ordinea de zi, toate fiind calificate de experți drept „conforme,. Experții APEL nu au constatat nicio decizie ca fiind „parțial conformă” sau „neconformă”. Calitatea deciziilor a urcat de la 86% în 2023 la 90% în 2024 și la 95% în 2025 (a se vedea Figura 4).

Trebuie să remarcăm faptul că la acest indicator de calitate, în care toate deciziile au fost calificate drept conforme cu cerințele legale, s-au acordat, în premieră, cinci punctaje maxime de 30 de puncte (29% din total).

Cel mai mic punctaj (25 de puncte) l-a acumulat decizia nr. 198 din 1 octombrie 2025 cu privire la examinarea Raportului de monitorizare a zilelor de sâmbătă și duminică (27-28 septembrie 2025), când agitația electorală este interzisă. În raportul prezentat s-au adus exemple de la mai multe SMA din care ar reieși că acestea au admis încălcări. Unele exemple din raport sunt discutabile și necesită reanalizate, în opinia experților APEL, pentru că acestea pot avea doar conotații contextuale ce nu se înscriu sub prevederile noțiunii de agitație electorală.

Conform art.1 din Codul electoral agitație electorală înseamnă „apeluri, declarații, precum și acțiuni de difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să își dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum”. Unii membri ai CA au venit cu propuneri de sancțiuni mai dure, alții au propus măsuri mai blânde de atenționare. Așa s-au altfel, voturile membrilor CA s-au împărțit 3 la 4, iar câștig de cauză au avut membrii CA care au propus ca FSM să fie sancționați mai drastic, adică să fie amendați nu doar avertizați public.

Un alt caz de punctaj relativ redus (26 puncte) a fost atestat la decizia nr.172 din 22 august 2025 cu privire la aprobarea modificărilor la declarațiile privind politicile editoriale ale Cinema 1 și 7 TV fiind vorba de schimbarea ordinii de invitarea concurenților electorali la dezbaterile electorale. Conform modificării propuse și

acceptate de membrii CA „Concurenții electorali vor fi invitați la dezbateri în ordinea înregistrării la CEC cu excepția celor situați în top cinci în sondajele aprobate de CEC până la data de 06.09.2025 care vor fi invitați la dezbateri în ultima ediție, cea din 26 septembrie”.

În opinia experților APEL această formulă, care are și plusuri și minusuri, nu a fost motivată corespunzător și nu au fost aduse argumente convingătoare în susținerea aprobării formulei propuse. Unul dintre membrii CA a avut în ședință următorul comentariu: „*Ei spun că aplică metodologia ordinea înregistrării la CEC, dar de fapt o anulează prin faptul că din această ordine îi scot pe cei din top 5 și îi lasă pentru ziua de 26 septembrie. În felul acesta ei influențează votul și îi tratează inechitabil pe cei care nu sunt în primele rânduri în sondaje. Prin acceptarea acestei metodologii noi încurajăm atitudinea destul de arbitrară a furnizorilor. Vreau juridic să mi se spună dacă noi putem să acceptăm un așa principiu*”. Reprezentantul DCSMA a răspuns în felul următor: „*Au mai fost aprobate declarații anterior cu diverse principii de invitare a concurenților electorali. Toți concurenții electorali vor fi invitați o dată la dezbateri, dreptul lor nu se încalcă. În Regulament nu sunt prevederi referitoare la ordinea de invitare*”.

Cu regret, după acest schimb verbal, nu au urmat dezbateri mai largi din partea altor membri CA pentru a se explica de ce s-a aprobat formula respectivă.

În art.90, alin.(5) din Codul electoral se specifică faptul că „*Formatul, durata, frecvența și ora difuzării dezbaterilor electorale sunt stabilite de către furnizorii de servicii media cu asigurarea condițiilor de egalitate strictă sau proporțională, care sunt indicate în declarația politicii editoriale*”. Prin urmare, legea nu interzice expres ca ordinea invitării să fie prestabilită într-un anumit fel, dar criteriul ales nu trebuie să discrimineze sau să creeze avantaje nejustificate.

Plusurile formulei alese sunt clare: reguli anunțate public, nu se decide arbitrar, toți concurenții electorali știu din start la ce ediție urmează să participe. Această formulă are, însă, și minusuri: concurenții „din top cinci” sunt separați și concentrați într-o singură ediție (ultima). Asta poate fi interpretat ca favorizare (pentru că dezbaterea finală, cea mai vizibilă, le este rezervată lor). Totodată, concurenții mai mici ar putea spune că sunt „marginalizați” pentru că publicul se mobilizează mai mult la finalul campaniei.

Deci, regula propusă (top 5 merg la ultima ediție) poate fi trecută în declarația de politică editorială și aprobată de CA, dar rămâne vulnerabilă la contestații pe motiv de favorizare a celor mari.

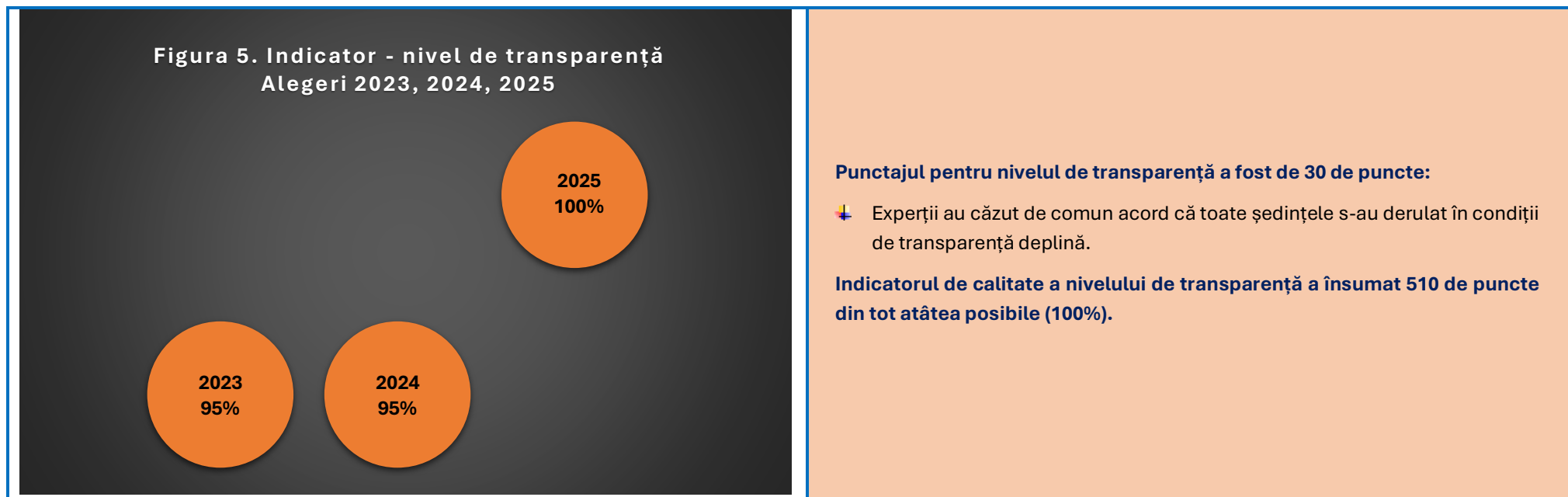
3.4. Nivelul de transparență

În perioada de referință CA, în timp util, a publicat ordinea de zi a tuturor ședințelor, toate deciziile aprobate și toate procesele verbale ale ședințelor. Ședințele, toate publice, de regulă, au fost transmise în direct pe canalul de Youtube și pe pagina de Facebook ale CA. Totodată arhivele se păstrează pe pagina web oficială a autorității de reglementare.

Informațiile referitoare la perioada electorală au apărut operativ, cu respectarea tuturor rigorilor legii.

De remarcat faptul că deciziile pe marginea contestațiilor au fost publicate pe pagina web oficială, de fiecare dată, în aceeași zi când au fost aprobate.

În opinia monitorilor, la toate ședințele în care s-au examinat cele 17 subiecte cu caracter electoral nivelul de transparență a fost maxim (a se vedea Figura 5).

Experții au fost unanimi în evaluarea nivelului de transparență fiind de acord că toată informația relevantă cerută de lege a fost făcută public și ușor de accesat pe toată durata perioadei electorale.

3.5. Oportunitatea inițiativelor

În cadrul ședințelor monitorizate, experții APEL au notat 8 inițiative ale membrilor CA, dintre care 6 au fost inițiative de control care au vizat în mod direct activitatea în alegeri și pe marginea cărora au fost adoptate decizii. De asemenea, la compartimentul *Diverse* de pe ordinea de zi au fost luate la evidență o atenționare a FSM de a respecta prevederile legale (ședința din 20 august 2025) și un comentariu al unui membru CA privind Raportul nr. 2 al Misiunii Promo-Lex de observare a alegerilor parlamentare din 2025 (ședința din 03 septembrie 2025).

Toate inițiativele au fost calificate drept oportune și au întrunit numărul maxim de puncte, prevăzut de metodologie, cu excepția celei din 3 septembrie, care a fost notată cu 27 de puncte din maxim 30.

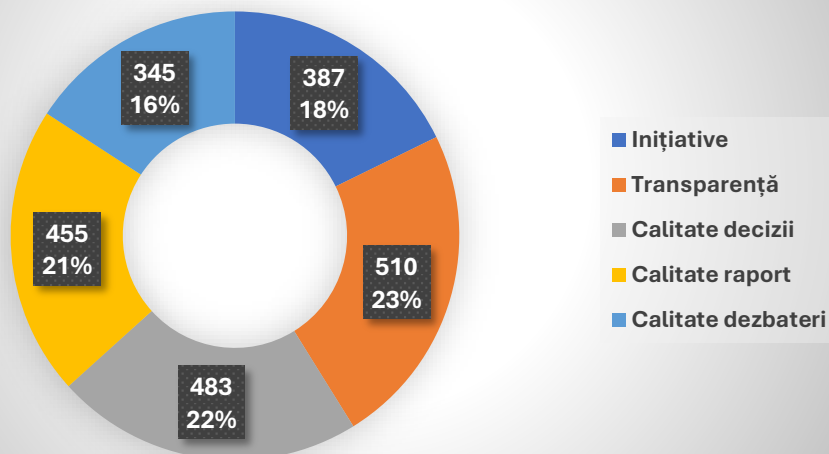
Experții APEL au remarcat, în același timp, alte 5 inițiative ale CA.

- ✚ Atenționarea Adunării Populare a Găgăuziei, fondatorul FSM public regional, asupra derapajelor înregistrate de GRT în campania electorală. Această [atenționare](#) a fost făcută pe 16 octombrie după prezentarea Raportului final privind modul de reflectarea a alegerilor.
- ✚ Lansarea Centrului comun de consultanță electorală CA-APEL la 14 iulie 2025, în chiar prima zi a perioadei electorale. Inițiativa de [lansare a Centrului](#) a fost realizată în cadrul unui proiect implementat de APEL cu suportul Organizației Internaționale a Francofoniei (OIF).
- ✚ Punerea la dispoziția FSM la data de 28 iulie 2025 a [Liniilor directoare](#) pentru reflectarea alegerilor elaborate de BBC/CJI.
- ✚ [Apelul CA](#) pentru un climat de legalitate, integritate și corectitudine în campania electorală, transmis pe rețelele sociale la 29 august 2025.
- ✚ #CA #explică | Explicații privind noțiuni și reguli referitoare la comportamentul FSM în alegeri - o inițiativă care a cuprins toată perioada electorală și care a vizat promovarea pe rețelele sociale a mai multor mesaj de interes public, foarte oportune în alegeri:
  - Zilele tăcerii (27 septembrie) | <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1132729109047191&set=pcb.1132729342380501>
  - Programele electorale (17 septembrie) reguli/obligații din Regulamentul CEC | <https://www.facebook.com/photo?fbid=1124629659857136&set=pcb.1124674113186024>
  - Conținut ilegal (16 septembrie) | <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1123621453291290&set=pcb.1123630153290420>
  - Video cu monitor protejarea spațiului audiovizual (15 septembrie) | <https://www.facebook.com/reel/2514975295525466>
  - Ce este discursul de ură (28 august) | <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1108952398091529&set=pcb.1108952641424838>
  - Dezinformarea (12 august) | <https://www.facebook.com/photo?fbid=1095748279411941&set=a.158358209817624>
  - Dezinformarea în limba rusă (11 august) | <https://www.facebook.com/CAConsiliulAudiovizualului/videos/747283034701197>
  - Publicitatea de stat (30 iulie) | <https://www.facebook.com/photo?fbid=1085302390456530&set=pcb.1085302583789844>

3.6. Sinteza și interpretarea datelor

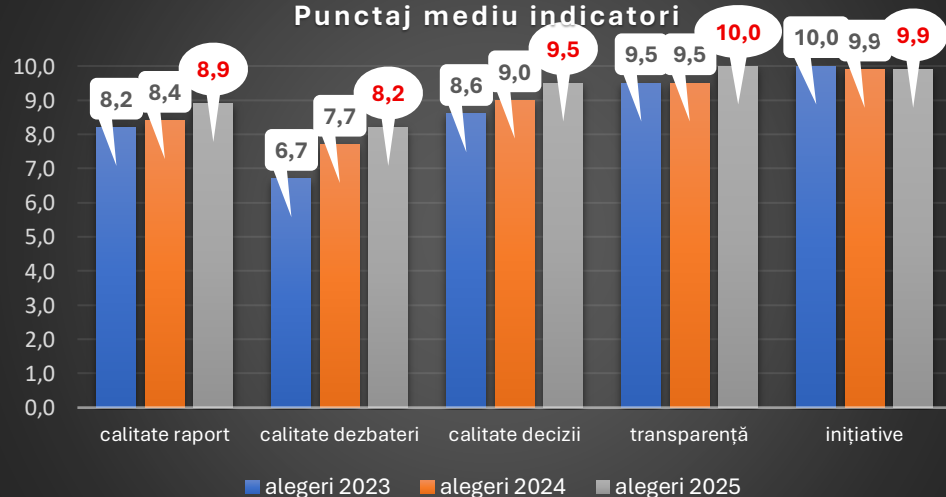
‘Nivelul de transparență’ și ‘calitatea deciziilor’ și au oferit cele mai multe puncte în punctajul general. Un clasament al punctajului mediu acordat inițiativelor și indicatorilor calitativi este prezentat în Figura 6. Un tablou cu mediile punctajelor pe indicatorii calitativi este prezentat în Figura 7.

Figura 6. Alegeri 2025
Pondere indicatori calitativi în punctajul total

- pe primul loc se situează indicatorul **nivelul de transparență** cu o pondere de 23% din total;
- pe locul 2 se află indicatorul **calitatea deciziilor** cu 22%;
- pe locul 3, cu 21%, se poziționează indicatorul **calitatea deciziilor**.

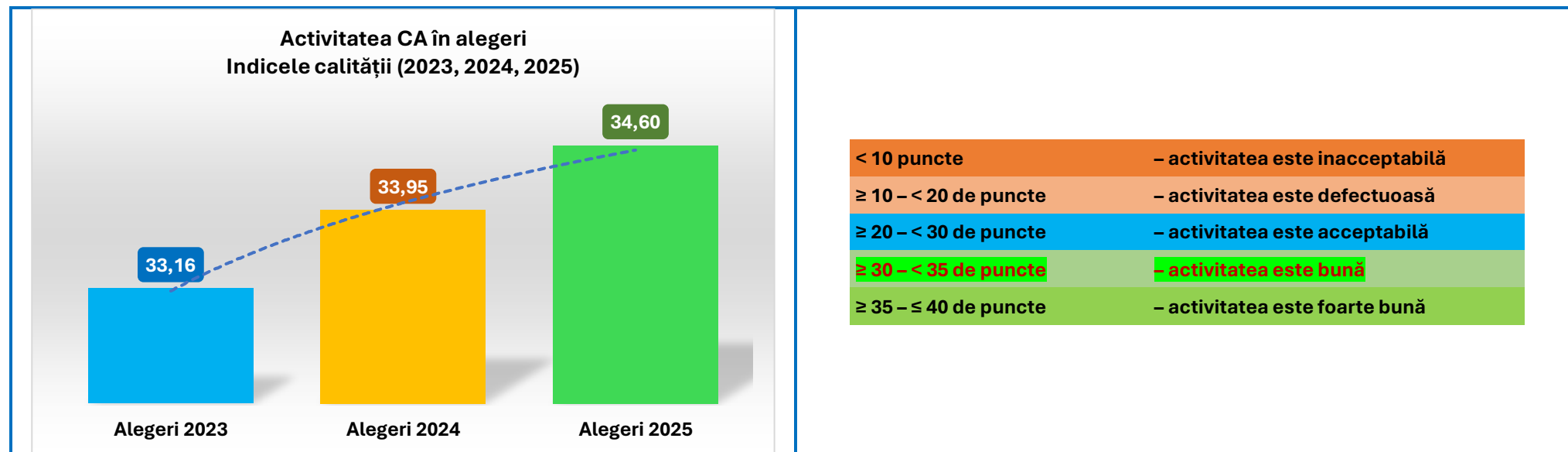
Figura 7. Alegeri 2023, 2024, 2025
Punctaj mediu indicatori

- la doi indicatori, calitate decizii și nivelul de transparență, dar și la inițiative, valorile de punctaj mediu sunt cuprinse între 9.0 și 10 puncte, ceea ce echivalează cu o situație foarte bună;
- la indicatorul calitatea rapoartelor situația este bună, în ansamblu, apropiindu-se de valoarea la care poate fi considerată foarte bună;
- la indicatorul calitatea dezbaterilor se atestă o stare de lucruri acceptabilă, judecând după punctajul mediu, dar, în ansamblu necesită schimbări în vederea îmbunătățirii situației.

Activitatea CA în alegerile din 2025, evaluată conform metodologiei aplicate, a întrunit un total de **2180** de puncte sau un indice de calitate de **34,60 de puncte**. Să precizăm, că acest rezultat trebuie apreciat prin prisma celor cinci trepte de calificare stabilite de metodologie.

Prin urmare, acest rezultat se încadrează în treapta a patra de calificare, cea ce corespunde, potrivit metodologiei, unei **activități bune** a CA, puțin sub pragul de 35 puncte care corespunde unei activități foarte bune.

4. CONSTATĂRI GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

4.1. Constatări generale

Activitatea CA în alegerile parlamentare din 2025 se remarcă printr-un nivel ridicat de profesionalizare și consolidare instituțională, autoritatea de reglementare reușind, în mare parte, să-și exercite atribuțiile legale într-o manieră coerentă, previzibilă și transparentă. Comparativ cu ciclurile electorale precedente, CA a acționat mai organizat și mai consecvent, asumându-și un rol activ în sprijinirea respectării normelor legale de către furnizorii de servicii media.

CA a întreprins din timp măsuri pregătitoare pentru perioada electorală, informând FSM despre obligațiile legale, punând la dispoziție modelele de documente necesare și comunicând modificările operate de CEC la Regulamentul privind reflectarea alegerilor.

Lansarea Centrului comun de consultanță electorală CA–APEL, chiar în prima zi a perioadei electorale, a constituit o bună practică, contribuind la creșterea nivelului de informare și la prevenirea unor abateri formale din partea FSM.

În perioada monitorizată, CA s-a întrunit ori de câte ori a fost necesar, iar subiectele cu caracter electoral au fost examinate în ședințe publice, în conformitate cu cerințele legale. Rapoartele de monitorizare și de control prezentate în ședințe au fost, în ansamblu, bine structurate, complete și au oferit informații suficiente pentru adoptarea unor decizii conforme. Indicatorul privind calitatea rapoartelor a înregistrat o creștere față de ciclurile electorale anterioare, fapt ce denotă o mai bună aplicare a metodologiei de monitorizare și o mai bună pregătire a personalului implicat.

Totodată, ca și în scrutinele precedente, activitatea CA a fost influențată de necesitatea examinării unui număr mare de notificări de neparticipare și de declarații privind politica editorială, multe dintre acestea fiind incomplete sau neconforme. În pofida consultărilor organizate și a suportului oferit FSM, o parte dintre furnizori continuă să manifeste dificultăți în înțelegerea rigorilor legislației electorale și în completarea corectă a documentației obligatorii. Această situație a generat examinări repetate și modificări succesive ale declarațiilor, ceea ce a pus presiune suplimentară pe agenda CA și pe aparatul său tehnic.

Deși calitatea rapoartelor a fost, în general, bună, au fost constatate unele deficiențe punctuale ce țin de interpretarea neuniformă a anumitor noțiuni legale, în special a celor referitoare la agitația electorală, zilele de tăcere și obligațiile de notificare a programelor cu caracter electoral neincluse în declarații. Aceste neclarități pot influența atât consistența rapoartelor, cât și argumentarea sancțiunilor propuse, fiind necesară o abordare mai uniformă și mai predictibilă.

Calitatea dezbaterilor din ședințele publice ale CA rămâne indicatorul cu cel mai redus punctaj, deși în 2025 se atestă o îmbunătățire față de anii precedenți. În toate cazurile în care au avut loc discuții, acestea au fost apreciate ca fiind constructive, însă unele intervenții ale membrilor CA au fost excesiv de ample, cu formulări improprii sau cu întrebări care puteau fi clarificate anterior, în cadrul unor discuții interne. Astfel de situații pot deturna dezbaterile de la esența subiectului și pot crea confuzie atât pentru public, cât și pentru FSM.

În ceea ce privește procesul decizional, CA a adoptat decizii conforme cu cerințele legale, indicatorul privind calitatea deciziilor atingând unul dintre cele mai înalte niveluri din ultimii ani. Cu toate acestea, în unele situații, motivarea deciziilor și a voturilor individuale nu a fost suficient de clar exprimată în ședințele publice, ceea ce afectează predictibilitatea și percepția de coerență a procesului decizional.

Nivelul de transparență al activității CA a fost unul foarte ridicat. Ordinea de zi, deciziile, procesele-verbale și transmisiunile ședințelor au fost asigurate în mod constant, iar informațiile relevante pentru perioada electorală au fost ușor accesibile publicului. Acest aspect reprezintă una dintre cele mai solide performanțe ale CA în alegerile din 2025.

De asemenea, sunt de apreciat inițiativele CA orientate spre informarea publicului și a FSM, inclusiv comunicarea pe rețelele sociale a unor explicații privind regulile electorale, discursul de ură, dezinformarea și alte riscuri asociate procesului electoral.

4.2. Recomandări

- CA să mențină și să consolideze atitudinea proactivă manifestată în alegerile din 2025, precum și deschiderea față de FSM și societatea civilă.
- CA să acorde prioritate examinării și aprobării Declarațiilor privind politica editorială imediat după începutul perioadei electorale și să ajusteze din timp modelul declarației.
- CA să organizeze, înainte de debutul perioadei electorale, consultări structurale cu FSM pentru a explica metodologia de monitorizare și a clarifica aspectele problematice identificate în scrutinele anterioare.
- CA să diversifice aria tematică a monitorizărilor și să continue practica revizuirii și ajustării metodologiei de monitorizare a reflectării alegerilor, astfel încât aceasta să permită evaluări mai nuanțate, inclusiv sub aspectul contextului pozitiv, negativ sau neutru al reflectării concurenților electorali.
- Membrii CA să dezbată în ședințe toate subiectele cu caracter electoral într-o manieră care să facă predictibilă decizia finală, iar discuțiile să se concentreze pe aspectele esențiale ale subiectului.
- Motivarea votului să devină o practică permanentă pentru membrii CA, în special în cazurile în care există opinii separate, acestea urmând a fi argumentate clar și exclusiv prin prisma prevederilor legale.
- CA să mențină caracterul deschis al activității sale pentru ca transparența ca valoare democratică să-și reconfirme beneficiile sale.
- CA să nu ignore importanța ședințelor colegiale interne pentru dezvoltarea spiritului de echipă și pentru sporirea randamentului ședințelor publice.

METODOLOGIE DE MONITORIZARE A ACTIVITĂȚII CONSILIULUI AUDIOVIZUALULUI ÎN ALEGERI

Generalități

Alegerile libere și corecte reprezintă un exercițiu esențial pentru democrație. Calitatea alegerilor este condiționată de o multitudine de factori, inclusiv de votul conștient și informat al electorilor. În acest sens, informarea adecvată a electorilor, în bună parte, revine mass-mediei în general și celei audiovizuale, în particular, judecând după influența, mai ales, a televiziunii asupra publicului. Prin urmare, este foarte important ca mass-media, inclusiv cea audiovizuală, exercitându-și misiunea socială, să acționeze în conformitate cu normele legale și cele ale deontologiei profesionale.

Practica reală de până acum a Rep. Moldova demonstrează că în alegeri parte a instituțiilor mass-media admit abateri, inclusiv, grave de la cerințele prescrise de legislația electorală și cea audiovizuală. Organul de reglementare a domeniului audiovizualului are atribuții și obligații specifice în alegeri, motiv pentru care este important de urmărit modul în care Consiliul Audiovizualului (CA) reacționează pentru a remedia situația și deciziile pe care le adoptă în conformitate cu legislația în vigoare.

**

Scopul metodologiei: a determina modul în care CA își onorează obligațiile în alegeri, obligații prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale (CSMA), dar și de Codul electoral și, în funcție de rezultatele monitorizării, a formula recomandări.

Obiectul monitorizării: activitatea CA în alegeri

Subiectul monitorizării: ședințele publice ale CA, care au avut pe agendă subiecte referitoare la orice aspect al procesului electoral

Perioada monitorizării: perioada electorală

Indicatori ai metodologiei: cantitativi și calitativi

Indicatori cantitativi: număr de ședințe, subiecte, rapoarte, dezbateri, decizii și inițiative cu caracter electoral.

Indicatori calitativi: calitate rapoarte, calitate dezbateri, calitate decizii, nivel de transparență.

**

Indicatori: listă, semnificație, calificative, punctaje, coduri (a se vedea Tabelul alăturat).

Tabel

Nr.	Indicator	Semnificație	Calificativ / punctaj	cod
1.	Data ședință relevantă	Măsoară numărul ședințelor. Indică prezența/lipsa periodicității/uniformității ședințelor	Fără punctaj	
2.	Subiecte/chestiiuni discutate	Măsoară numărul subiectelor relevante/la temă. Fiecare subiect relevant este monitorizat/evaluat separat	Fără punctaj	
3.	Decizii relevante	Măsoară numărul deciziilor pe chestiuni relevante (electorale) și, după caz, numărul și tipurile de sancțiuni sau de recomandări, declarații	Fără punctaj	
4.	Calitatea rapoartelor	Măsoară relevanța conținutului rapoartelor prezentate pentru dezbateri la fiecare subiect la temă (electoral) și, după caz, pentru decizii. Este analizat, dacă textul raportului coincide cu formularea chestiunii și dacă este suficient pentru a dezbate și a lua decizii. Calificative: complet: conține date suficiente și veridice, conforme legislației, și elucidează subiectul de pe agendă. Faptul că unii membri CA ceva nu au înțeles sau nu au studiat suficient raportul până la ședința publică, din propria vină, nu influențează calitatea raportului. Raportul prezentat la temă este exhaustiv, cu date	Complet: 6-10 puncte Parțial complet: 1-5 puncte Incomplet: 0 puncte	cp pcp icp

		exacte și necesare pentru dezbateri și pentru decizie. Dacă sunt întrebări de precizare – sunt date răspunsuri depline. Raportul nu trebuie îmbunătățit, fapt ce ar conduce la amânarea luării deciziei într-o ședință viitoare. Dacă este amânată luarea deciziei, nu din cauza calității raportului. parțial complet: necesită, pe bună dreptate, informație suplimentară, solicitată sau nesolicitată în ședință publică de către membrii CA, dar necesară pentru a elucida până la capăt subiectul, și pentru a putea lua o decizie întemeiată. incomplet: raportul nu elucidează subiectul suficient pentru a adopta o decizie în temeiul conținutului lui; raportul necesită completare, iar decizia, în temeiul lui, este amânată; decizia este luată, dar bazată mai puțin sau deloc pe conținutul raportului.		
5.	Calitatea dezbaterii	Măsoară consistența argumentărilor (bazate, în primul rând, pe lege), logica motivării votului și, după caz, utilizarea timpului. Calificative: constructivă: toți membrii CA dezbate subiectul exact la temă; cu argumente legale; fără irosirea timpului și cu predictibilitatea modului în care vor vota parțial constructivă: dezbateri, uneori, deviază de la temă; unele argumente invocă propria viziune și nu cerințele legislației; unele cerințe ale legislației sunt invocate drept argument, dar înțelese incorect/eronat; dezbateri nu degradează și nu deturneză luarea unei decizii conforme legislației. lipsă: raportul este prezentat, iar dezbateri lui lipsește distructivă: de cele mai dese ori dezbateri nu-i la subiectul din agendă; dezbateri degradează în polemici inutile, cu sau fără atac la persoană; dezbateri irosește timpul ședinței publice; dezbateri face impredictibilă decizia; dezbateri poate duce în eroare audiența; dezbateri poate conduce la o decizie bazată pe emoții, pe argumente false și nu pe cerințele legislației.	Constructivă: 6-10 puncte Parțial constructivă: 1-5 puncte Lipsă: 0 puncte Distructivă: minus 5 puncte	ct pct lp dct
6.	Calitatea deciziilor	Măsoară dacă deciziile sunt în concordanță cu legislația, inclusiv dacă-s formulate pe înțelesul tuturor. Calificative: conforme cu legislația: corespunde legislației, conținutului raportului și calității dezbaterilor la subiect. parțial conforme: sunt neglijate unele prevederi legale cu impact minor; nu corespunde exact conținutului raportului și calității dezbaterilor. neconforme: contravine clar legislației; una e-n raport și alta a fost adoptat; una s-a discutat și alta s-a decis; decizie influențată/trucată	Conforme: 6-10 puncte Parțial conforme: 1-5 puncte Neconforme: minus 10 puncte	cf pcf ncf
7.	Nivelul de transparență a activității CA	Măsoară caracterul public/închis al agendei, ședințelor, deciziilor; operativitatea plasării pe pagina web a informațiilor (agendă, ședință, înregistrare video, comunicate de presă, declarații etc.); cât de ușor/dificil este accesarea informațiilor. Toate – cu caracter electoral; concordanța/neconcordanța cu cerințele legale. Calificative: înalt (activitate transparentă): toată informația relevantă cerută de lege este făcută public și ușor de accesat mediu (activitate parțial transparentă): unele informații relevante fie lipsesc, fie sunt plasate cu întârziere, fie sunt greu de accesat scăzut/lipsă (activitate netransparentă): cea mai mare parte a informației relevante nu-i făcută public	Transparentă: 6-10 puncte Parțial transparentă: 1-5 puncte Netransparentă: 0 puncte	tr ptr ntr
8.	Inițiative	Măsoară numărul și calitatea inițiativelor relevante (care vizează alegerile) ale CA. Inițiativele, de regulă, sunt articulate în cadrul chestiunii "Diverse" din agenda ședinței și vizează acțiuni ulterioare, dar, după caz, pot completa agenda curentă. Calificative: oportună: vizează chestiuni ce țin direct de aspecte ale reflectării alegerilor parțial oportună: vizează tangențial/indirect aspecte ale reflectării alegerilor inoportună: vizează reflectarea alegerilor, dar nu sunt necesare	Oportună: 6-10 puncte Parțial oportună: 1-5 puncte Inoportună: 0 puncte	op pop iop

Fișa de monitorizare

Fișa de monitorizare cuprinde lista de indicatori cantitativi/calitativi, calificativele și codurile pentru calificative, cărora le corespunde o anumită valoare numerică (punctaj) atribuită de monitor. Fișa de monitorizare este utilizată pentru monitorizarea fiecărei ședințe. Fișa de monitorizare fixează evaluarea fiecărui subiect electoral de pe agenda ședințelor. Valori numerice sunt acordate doar indicatorilor calitativi și inițiativelor.

Colectare date

Datele sunt colectate, în principal, pentru întreaga perioadă de monitorizare, dar, în funcție de scop/necesitate, pot fi colectate separat și pentru alte intervale de timp, de exemplu, pentru cel al campaniei electorale sau, după caz, pentru cel al turului al doilea de scrutin.

Obținerea datelor cantitative: este sumat punctajul acordat de monitor fiecărui subiect monitorizat, conform indicatorilor cantitativi din Fișă. Subiect monitorizat înseamnă orice chestiune de pe agendă sau inclusă, suplimentar, pe agendă, supusă, de regulă, dezbaterii în ședință, și care finalizează cu o decizie.

Interpretarea datelor cantitative:

Datele cantitative sunt analizate în mod particular, separat de punctajul acumulat de indicatorii calitativi, pentru a trage concluzii.

Obținerea datelor calitative: este sumat punctajul acordat de monitor fiecărui subiect monitorizat, conform indicatorilor calitativi din Fișă. Monitorul acordă calificative și puncte indicatorilor calitativi, pe trei trepte de apreciere: 6-10 puncte; 1-5 puncte; 0 puncte. De asemenea, în cazul unora dintre indicatori sunt prevăzute depuneri. Astfel, fiecare indicator poate acumula maxim 10 puncte, iar fiecare subiect supus monitorizării poate întruni cel mult 40 de puncte. Pentru a determina indicele de calitate, punctajul total este împărțit la numărul de subiecte monitorizate. În numărul de subiecte monitorizate nu sunt incluse inițiativele. Totuși, pentru că inițiativele sunt importante și necesare (nu și obligatorii), le sunt atribuite puncte, plusate la punctajul general. Sunt luate în calcul inițiativele relevante pentru obiectul monitorizării și acceptate prin decizii corespunzătoare ale CA. Cu titlu de excepție, pot fi luate în calcul și alte inițiative, care nu sunt aprobate prin decizii, dar care au relevanță pentru perioada alegerilor.

Interpretarea datelor calitative:

< 10 puncte – activitatea este inacceptabilă
≥ 10 – < 20 de puncte – activitatea este defectuoasă
≥ 20 – < 30 de puncte – activitatea este acceptabilă
≥ 30 – < 35 de puncte – activitatea este bună
≥ 35 – ≤ 40 de puncte – activitatea este foarte bună

Metodologia permite:

- A determina, în funcție de punctajul acumulat, cum a activat CA în perioada electorală, indiferent de tipul alegerilor;
- A trage concluzii despre părțile tari și părțile slabe în activitatea CA;
- A formula recomandări și sugestii particulare și generale pentru CA.

Fișă de monitorizare

Data nr. sub	Subiecte cu caracter electoral examinate în ședință	calitate raport			calitate dezbateri				calitate decizie			transparență			inițiative			decizii nr.
	Comentarii monitori	cp	pcp	icp	ct	pct	lp	dt	cf	pcf	ncf	tr	ptr	ntr	op	pop	iop	